

Tereza Dočkalová: Patriotismu u Žižkováků rozumím

03.01.2022

Na Žižkov urazila herečka Tereza Dočkalová dlouhou cestu ze severní Moravy. Před časem se sice přestěhovala do Karlína, Trojka ale zůstává její srdeční záležitostí.



Narodila jste se ve Veřovicích nedaleko Nového Jičína. Připadáte si jako vesnické děvče?

Vždycky jsem se cítila spíš jako městský člověk. Základní školu jsem navštěvovala v Kopřivnici, na volejbal chodila do Štramberka, do dramatického kroužku jezdila do Nového Jičína. Takže jsem v jednom dni stačila objet celý kraj. Život na venkově si sice nedovedu představit, ale už vždycky budu mít v sobě vetknutou krajinu a touhu po ní. Vždycky mi po ní ve městě bude trochu smutno. V obci jsem se narodila, ale předky tam nemáme. Naši se potkali na zemědělské škole ve Valašském Meziříčí, od prváku spolu chodili, vzali se a první práci jim coby zootechnikům nabídli v teletníku ve Veřovicích. K tomu dostali 3 + 1 v nově postavené bytovce.

Herectví jste studovala v Ostravě, brzy po škole jste se ale vydala do Prahy. Proč jste toužila po hlavním městě?

Bylo a je tu nejmíc příležitostí. Pro herce je to s jinými městy nesrovnatelné. Ne všichni sem samozřejmě chtějí a je to pochopitelné, ale já jsem byla v situaci, kdy už jsem potřebovala Ostravu opustit. Cítila jsem tam určitou tíseň. V 25 letech jsem přišla poprvé do Prahy. Bydlela jsem postupně na Smíchově, v Nuslích, v Karlíně, na Staroměstském náměstí, pak jsem šla na Vinohrady a těsně před třicítkou na Žižkov do Chvalovy ulice.

Čím vás Žižkov okouzil, že jste tam zůstala tak dlouho?

Nadchla mě určitá autenticita a taková správná špinavost, která ale člověka nepřestává bavit. A také to, že gentrifikační bota se po čtvrti ještě tolik neprošla. V jiných městech jsem nikdy nechápala ten určitý „čtvrťový patriotismus“, ale u Žižkováků mu asi rozumím. Pro mě bylo přestěhování na Žižkov dobré pokračování Ostravy a života v tom mém ostravském pokojíčku, ať šlo o zajímavé místo k životu, nebo třeba o hustotu hospod. Když jsem tam bydlela asi týden, stala se mi ta milá věc ze seznamu životních přání, že jsem šla s odpadky, potkala kamaráda, zašli jsme do Akropole a domů jsem se vrátila až k ránu. Vítězně se všemi třemi koši na tříděný odpad.

Které konkrétní místo vám utkvělo v srdci i paměti?

Když jdete po Seifertově ulici od zastávky tramvaje Lipanská k zastávce Husinecká, u kostela svatého Prokopa je v místě, které tvoří vrchol kopce, přechod. Když jsem ho jednou večer přecházela, zahlédla jsem Pražský hrad. To panorama dohromady s tramvajovými koleji směřujícími z kopce je úžasné. Zelená netrvá dlouho, člověk musí spěchat, ale tenhle pohled mi utkvěl v paměti. Mimochodem v Ostravě

mají taky své „Hradčany“. Jsou to vítkovické železárny. Ta silueta je ikonická, stejně jako v hlavním městě Pražský hrad.

A další místní srdcovky?

Mám hodně ráda Parukářku, ale srdcovka je asi Vítkov. Baví mě jeho pravidelné linie, mám ráda sochu Žižky na koni a ráda ji pozoruji z různých míst města. Ke zlepšení fyziky jsem hodně využívala dlouhé schody vedoucí skoro až k památníku. Teď zase využívám schody z Karlína, to je ještě větší rozcvička.

Co se vám líbí na životě ve městě?

Všechno. Co a kdo všechno se tu potkává. Extrémy a protiklady často krácejí vedle sebe a já to ráda pozoruju. Pro mě jako umělce jsou autentičtější ty míň turistické lokality, ty nefotogenické kouty, které jsou na pozorování mnohem zajímavější než ty „vyčištěné“ čtvrti se svými kanceláři a kavárničkami. Pro herce je pozorování života základní kámen tvorby. Ulice je živý organismus a tam já nasávám atmosféru a inspiraci. Žižkov, Karlín či Libeň tu autenticitu stále mají. Obecně pro Prahu myslím platí, že modernizace a určitý tip turismu zabíjejí její kouzlo. Mám pocit, že se opravdový pouliční život posouvá z „vyčištěných“ čtvrtí směrem k okraji města. Teď je v Libni, v budoucnu se možná posune zase dál. Tento odsun jde podle mě ruku v ruce s developerskou výstavbou, která kromě něj dosud krásná volná prostranství v Praze neprodyšně zabetonuje.

A co Vinohrady?

Tu čtvrt miluji, žije tam obrovský mix lidí, všude kavárny, vinárny, hodně cizinců. Já bydlela u hranice Žižkova a Vinohrad. Měla jsem takový systém — když měl člověk chuť na čerstvé pečivo, umletou kávu a chtěl být zkrátka trochu „poš“, vydal se nahoru na Vinohrady na náměstí Jiřího z Poděbrad. Když měl chuť dát si pivo a cigáro na obrubníku a cítit se trochu „dirty“, vydal se dolů na Žižkov.

Kam jste mířila častěji?

Než jsem zjistila, že jsem těhotná, tak spíš dolů. Pak už jenom nahoru. (*úsměv*)

Jste bohém?

Jeden čas jsem chtěla být bohém, rádi jsme s kamarády popíjeli i absint. Teď už mě to bohémství nějak přechází. Dnes jsem spíš „ubohém“. (*smích*)

Změnilo právě mateřství váš pohled na život?

S novou rolí a s péčí o dceru se zatím sžívám. Netuším, jaká jsem nebo budu matka, jen vím, že naše malá je neskutečně skvělá a baví mě s ní každý nový den, byť jsem trochu unavená. Co pokládám za největší klad mateřství, je to, jak dítě sblížilo širší rodinu.

Vrátila jste se už ke hraní?

Právě teď hraji třeba ve hře Faust, dostala jsem roli Mefista. To mě moc baví, ďábel patří mezi moje nejoblíbenější role. Člověk může být cynický, spíš pobavený než zlý, je to ohromná úleva a vždy se na to těším. Možná malinko i proto, že můžu být na chvíli chlápkem. Tedy něco jako chlápkem, protože v našem výkladu nemá ďábel žádný gender. Mefista, ale i další role si občas trénuji i na ulici, třeba styl chůze, postoj, výraz.

Kdybyste nebyla herečkou, prý byste ráda pracovala jako novinářka.

Mě vždycky bavilo psát. Shánění informací a příprava témat mi připadají jako skvělá zábava. Také by mě bavilo psát komentáře.

V pořadu Kokoti na neděli vtipně a rázně kritizujete různé společenské přešlapy, takže vlastně současné dění komentujete. A zdá se, že se při tom zaměřujete hlavně na rovnoprávnost žen a mužů...

To je pravda. Téma rovnoprávnosti mě zajímá a baví. Myslím, že by o něm měl přemýšlet každý. Například

herecké školy jsou prostředí nelítostné, ovšem ke všem pohlavím stejně.

Řekla byste o sobě, že jste feministka?

Klidně to řeknu: Jsem. Feminismus je pro mě touha po rovných právech, po rovných startovních čarách mužů a žen. O to by se měla společnost snažit.

Vaše rodné Veřovice mají ve znaku beránka a také text „Osada Veřovice. V horách. Těžká práce“. Je možné, že rodiny před staletími ta „těžká práce v horách“ nějak sbližovala, že panoval třeba větší respekt mužů k ženám?

To si nemyslím. Řekla bych, že role byly před staletími nastavené dost brutálně. K tomu ta práce byla opravdu velmi těžká, do toho lidem byla zima a ještě byli chudí. Občas se asi zasmáli, ale hned se zase báli kostela. Takový život si tam představuji.

Jde srovnat vaše práce v divadle a pořad Kokoti na neděli?

To se nedá vůbec postavit na stejnou úroveň. Kokoti jsou možná slavní, ale pro mě je to zábava a „vedlejšák“. Moje hlavní profese a cesta je herectví a divadlo.

Co dalšího předáváte lidem v divadle kromě hraní?

Jak říká Hamlet: „Smyslem herectví odjakživa bylo nastavovat zrcadlo životu, ukazovat dobrou jeho dobro, hříchu jeho hřích a každé době její pravou tvář.“ Herectví je o tom, že máte šest až osm týdnů na nazkoušení hry, ale je třeba ji také pochopit, uchopit v intencích dneška, naučit se číst mezi řádky a pak se to pokusit, často také mezi řádky, sdělit dál. Snažíte se nějak zrcadlit, v čem se společnost, lidé, člověk, svět nacházejí.

A funguje to také u starých her, u Shakespeara, Goetha, Goldoniho nebo Tyla?

Ale ty jejich hry právě staré nejsou a některé možná nikdy nezestárnou. Staré jsou ty, které se už nehrají. Myslím, že slavný americký herec Ben Kingsley řekl, že na Shakespearových hrách by založil nový školní předmět, kde by se vyučovaly mezilidské vztahy, psychologie, mocenské hry, intriky, prostě celý svět, který právě v Shakespearově díle najdete. Mimochodem jeho hry jsou do češtiny geniálně přeložené profesorem anglické literatury Martinem Hilským. Ne každý národ má takové štěstí.

Tereza Dočkalová



Narodila se 21. dubna 1988 ve Veřovicích nedaleko Nového Jičína. Vystudovala herectví na Janáčkově konzervatoři v Ostravě, ještě při studiu hostovala v Těšínském divadle a v ostravském Divadle loutek. Po škole nastoupila do stálého angažmá v Komorní scéně Aréna v Ostravě, kde získala divadelní Cenu Thálie 2011 pro mladé činoherce do 33 let. Od roku 2014 je členkou souboru libeňského Divadla pod Palmovkou. Tam za hlavní roli v představení Nora dostala v roce 2017 další Cenu Thálie. Následující dva roky byla komentátorkou satirického seriálu Branky, body, kokoti, který se věnoval otázkám rovnosti pohlaví a právům menšin. Pořad dnes nese název Kokoti na neděli. V listopadu 2020 se jí a jejímu partnerovi Tomáši Dianiškoví narodila dcera Berta.